

Webinar verwerking groot onderhoud in de jaarcijfers

7 september 2023

Agenda

1. Welkom/Introductie
2. Toelichting verslaggevingsvoorschriften
3. Wat staat u te doen?

1. Introductie

Huishoudelijke mededelingen

- PPT wordt gepubliceerd op site PO-Raad/ VO-raad
- Toelichting Marien Rozendaal in 4 korte blokken → Na ieder blok ruimte voor stellen vragen
 - Stel vragen in de chat: chat gaat open na afronding van ieder blok
 - Stel alleen vragen n.a.v. onderwerpen die in dat blok behandeld zijn
 - Wil je vraag toelichten? Steek (digitale) hand omhoog
 - Na laatste blok ruimte voor stellen vragen voor niet behandelde onderwerpen
- Aan de hand van vragen in chat worden de Q&A's aangepast (zie site raden)

1. Introductie

- Menti.com / code **7738 9007**
 - Of scan QR code
1. Hoe gaat uw schoolbestuur kosten van groot onderhoud verwerken in jaarrekening per 2024?
 2. Wat zijn binnen uw schoolbestuur belangrijke overwegingen bij keuze of activeren of voorzien?

Agenda

1. Welkom/Introductie

2. Toelichting verslaggevingsvoorschriften – Marien Rozendaal

- A. Wet- en regelgeving
- B. Keuze activeren of voorziening groot onderhoud
- C. Praktische uitwerking voorziening
- D. Praktische uitwerking activeren

3. Wat staat u te doen?

A. Wet- en regelgeving

Historie

- Per 1-1-2019 verwerking van groot onderhoud via exploitatie niet meer toegestaan
- In 2018-2019 discussie over berekeningswijze voorziening groot onderhoud in het onderwijs
- Overgangsregeling groot onderhoud in RJO
- 1-10-2020: rapport commissie van Ham – onderzoek toepasselijkheid RJ 212 voor het onderwijs
- 15-12-2021: RJ-Uiting 2021-14 ‘verduidelijkingen’ RJ 212
- 21-6-2022: RJ-uiting 2022-8 Nader onderzoek toepasbaarheid RJ Uiting 2021-14 voor onderwijs
- 7-2-2023: RJ Uiting 2023-2 Specifieke bepaling in RJ 660 indien economisch claimrecht bij gemeente
- 9-5-2023: RJ-Uiting 2023-6 Enkele verduidelijkingen + overgangsregeling RJO t.m. 2023

NB: in vervolg presentatie gaan we in op de situatie dat economisch claimrecht bij de gemeente ligt

A. Wet- en regelgeving

- **Onderscheid:**
 - Klein, frequent onderhoud
 - Vervanging belangrijke bestanddelen
 - Groot onderhoud
 - Kwalitatieve verbeteringen/uitbreidingsinvesteringen
 - Kosten van herstel
- **Klein onderhoud:**
 - jaarlijks terugkerend onderhoud
 - grensbedrag te bepalen door instelling (overleg met accountant)
- **Belangrijke bestanddelen:** onderdeel/component van een materieel vast actief waarvan de kostprijs belangrijk is in relatie tot het totale materieel vast actief.
- **Kosten van herstel:** kosten die samenhangen met verplichtingen inzake de ontmanteling en verwijdering van het actief en het herstel van het terrein waar het actief zich bevindt.

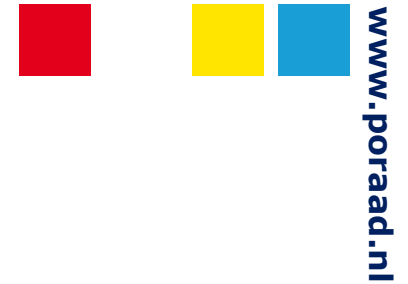
A. Wet- en regelgeving

Schema als economisch claimrecht bij de gemeente ligt:

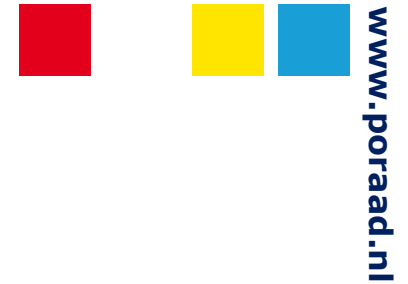
Soort onderhoud	Verwerkingwijze	
	Methode voorziening	Methode activeren-afschrijven
Klein, frequent onderhoud	Via exploitatie	Via exploitatie
Groot onderhoud	Via voorziening groot onderhoud	Activeren - afschrijven
Vervanging belangrijke bestanddelen	Via voorziening groot onderhoud	Activeren - afschrijven
Kwalitatieve verbeteringen/uitbreiding	Activeren - afschrijven	Activeren - afschrijven
Kosten van herstel	Via voorziening herstelkosten	Via voorziening herstelkosten

A. Wet- en regelgeving

- Methode verwerken groot onderhoud – sinds 1-1-2019 nog 2 methoden toegestaan
 - Activeren en afschrijven
 - Voorziening groot onderhoud
- Overgangsregeling RJO ('egalisatiemethode') van toepassing tot en met 2023

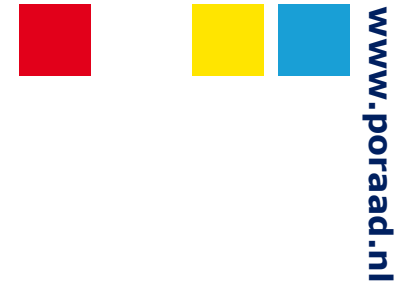
A. Wet- en regelgeving

Vragen?

- Stel vragen in de chat: chat gaat open na afronding van ieder blok
- Stel alleen vragen n.a.v. onderwerpen die in dat blok behandeld zijn
- Wil je vraag toelichten? Steek (digitale) hand omhoog
- Na laatste blok ruimte voor stellen vragen voor niet behandelde onderwerpen

B. Keuze activeren of voorziening

Aspecten van activeren/afschrijven:

- Betere voorspelbaarheid lasten
- Eén verwerkingswijze bij gebouwen met verschillend bekostigingsregime (economisch claimrecht bij gemeenten en gebouwen in volledig eigendom)
- Spanning tussen economisch claimrecht en basisuitgangspunten van activeren
- Boekverlies bij afstoten pand c.q. versnelde afschrijving bij besluit tot afstoten
- Lasten worden naar de toekomst verschoven → aandachtspunt t.a.v. beoordeling financiële positie
- Verhoogt eigen vermogen → mogelijk bovenmatig vermogen
- Minder administratieve lasten → voordeel beperkt → ook bij activeren is MJOP noodzakelijk

B. Keuze activeren of voorziening

- Onderwijsbestuur moet zelf afweging maken van voor- en nadelen
- Keuze mede afhankelijk van specifieke situatie, bijv. al dan niet gebouwen in volledig eigendom
- Overleg met medezeggenschapsorganen
- Overleg met accountant.

B. Keuze activeren of voorziening

Vragen?

- Stel vragen in de chat: chat gaat open na afronding van ieder blok
- Stel alleen vragen n.a.v. onderwerpen die in dat blok behandeld zijn
- Wil je vraag toelichten? Steek (digitale) hand omhoog
- Na laatste blok ruimte voor stellen vragen voor niet behandelde onderwerpen

C. Praktische uitwerking voorziening

Eisen aan de voorziening:

- Toevoeging per onderhoudscomponent
- Toevoeging op systematische wijze bepalen → na rato van verstrijken tijd gedurende de onderhoudscyclus
- Nominale waarde
- Indexatie dotaties als prijsverloop daar aanleiding toe geeft
- Indien werkelijke kosten afwijken van bedrag in voorziening het verschil t.l.v. / t.g.v. exploitatie

C. Praktische uitwerking voorziening

Voorbeeld

Als we een voorbeeld nemen uit de onderwijspraktijk dan ziet dit er als volgt uit:

Stel het buitenschilderwerk wordt eens in de 7 jaar uitgevoerd en kost € 140.000 per schilderbeurt.

Dit betekent dat er jaarlijks € 20.000 voor het schilderwerk aan de voorziening wordt toegevoegd.

Als na 7 jaar het schilderwerk wordt uitgevoerd en dit kost € 150.000, dan wordt er € 140.000 aan de voorziening onttrokken. De resterende € 10.000, zijnde het verschil tussen het bedrag dat volgens het MJOP was voorzien en de werkelijke uitgaven, wordt in één keer aan het eind van jaar 7 bij het uitvoeren van het onderhoud ten laste van de exploitatierekening gebracht.

C. Praktische uitwerking voorziening

Definitie onderhoudscomponent

- RJ geeft geen definitie
- Onderverdeling o.b.v. verwachte gebruiksduur
- Advies: sluit bij het bepalen van de componenten zoveel mogelijk aan op het MJOP

Schattingswijziging – bijv. prijsaanpassing onderhoudskosten:

- prospectief verwerken in toekomstige dotaties
- geen inhaaldotatie

C. Praktische uitwerking voorziening

Eisen MJOP:

- Voldoende lang, zodat alle onderhoudscomponenten er minimaal één maal in voorkomen
- Zuiver onderscheid tussen groot onderhoud, klein onderhoud en kwalitatieve verbeteringen
- Beleidsrijk
 - Realistische termijnen
 - Realistische bedragen
 - Rekening houdend met afstoten gebouwen
 - Rekening houdend met bijdragen gemeenten
- Jaarlijkse beoordeling of onderhoud cf. MJOP is uitgevoerd

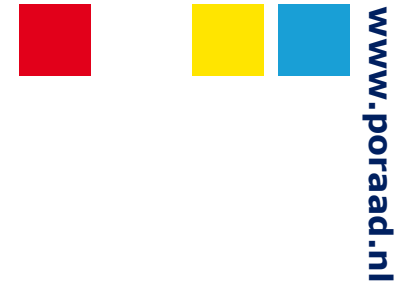
C. Praktische uitwerking voorziening

Overgang naar RJ-benadering voorziening groot onderhoud:

- Verwerken als stelselwijziging
- Rechtstreeks in eigen vermogen – niet als extra dotatie in exploitatie
- Verwerken per 1-1 van het jaar van overgang
- Vergelijkende cijfers behoeven niet te worden aangepast
- Stelselwijziging en de effecten daarvan toelichten in grondslagen van waardering en resultaatbepaling

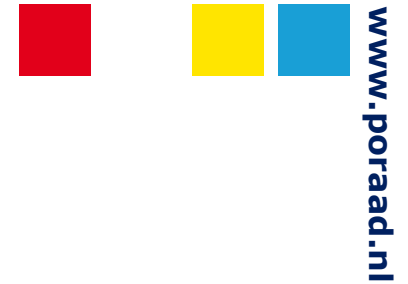
C. Praktische uitwerking voorziening

Vragen?

- Stel vragen in de chat: chat gaat open na afronding van ieder blok
- Stel alleen vragen n.a.v. onderwerpen die in dat blok behandeld zijn
- Wil je vraag toelichten? Steek (digitale) hand omhoog
- Na laatste blok ruimte voor stellen vragen voor niet behandelde onderwerpen

D. Praktische uitwerking activeren

Eisen aan activeren:

- Activeren en afschrijven per component
- Componenten afzonderlijk in activaregistratie registeren
- Reële afschrijvingstermijnen
- Bij vervanging component evt. restant boekwaarde t.l.v. exploitatie brengen

D. Praktische uitwerking activeren

Overgang van voorziening naar activeren:

- Verwerken als stelselwijziging:
 - Retrospectief conform RJ 140 'Stelselwijzigingen' (volledig terugwerkende kracht)
 - Retrospectief vanaf voorgaand boekjaar
 - Retrospectief vanaf huidig boekjaar
- Beste inzicht: retrospectief conform RJ 140 (te overwegen bij vrij nieuwe schoolgebouwen)
- Meest eenvoudig: retrospectief vanaf huidig boekjaar
- Stelselwijziging → rechtstreeks via eigen vermogen → vrijval voorziening t.g.v. eigen vermogen

D. Praktische uitwerking activeren

Consequenties financieel beleid:

- Stijging eigen vermogen – wijziging balansverhoudingen → herijking kengetallen noodzakelijk
- Eerste jaren na overgang nauwelijks (afschrijvings-)lasten – dotatie vervalt
- Hierdoor optische ruimte in exploitatie
- Bestemmingsreserve (advies RJ) voor toekomstig onderhoud

D. Praktische uitwerking activeren

Vragen?

- Stel vragen in de chat: chat gaat open na afronding van ieder blok
- Stel alleen vragen n.a.v. onderwerpen die in dat blok behandeld zijn
- Wil je vraag toelichten? Steek (digitale) hand omhoog
- Na laatste blok ruimte voor stellen vragen voor niet behandelde onderwerpen

Agenda

1. Welkom/Introductie
2. Toelichting verslaggevingsvoorschriften
- 3. Wat staat u te doen?**

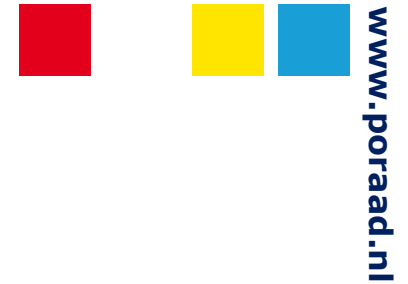
3. Wat staat u te doen?

Mogelijk 7- stappenplan Groot onderhoud

- 1. Actualiseer het meerjaren onderhoudsplan, als:**
 - dit niet meer actueel is (huidige prijspeil en tijdshorizon)
- 2. Maak een voorlopige bestuurlijke keuze voor verwerking kosten groot onderhoud**
 - Activeren of voorziening groot onderhoud → zie afwegingen in brochure
- 3. Stel ondergrenzen vast voor verwerking kosten groot onderhoud**
 - Onderbouw en stem drempelbedrag af met de controlerend accountant.

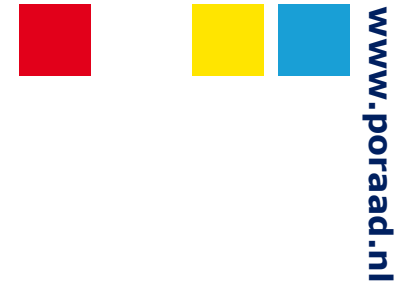
3. Wat staat u te doen?

Mogelijk 7- stappenplan Groot onderhoud

4. **Bepaal wat het verwachte “stopjaar” is voor ieder schoolgebouw.**
 - Onderbouw en stem af met de controlerend accountant.
5. **Bereken de consequenties voorlopige keuze voor kengetallen en meerjarenbegroting.**
6. **Aanpassing financieel beleid: voorleggen keuze aan GMR (advies) en intern toezicht**
7. **Aanpassing werkwijze financiële afdeling en huisvestingsafdeling**

3. Wat staat u te doen?

Ondersteuning vanuit de PO-Raad en VO-raad

1. Brochure
2. Publieksvriendelijke versie
3. Q&A's
4. Model voor bepalen hoogte voorziening groot onderhoud
5. Webinars/ bijeenkomsten over verwerking groot onderhoud in de jaarrekening